

hmeljarske informacije

Naklada: 300 izvodov. Izdaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta žalskega tabora 2, 3310 Žalec, tel.: 03 71 21 600, faks: 03 71 21 620, e-pošta: gregor.leskosek@ihps.si

Urednik: Gregor Leskošek Uredniški odbor: dr. Barbara Čeh, dr. Sebastjan Radišek, dr. Magda Rak Cizej

ISSN 1408 - 4775

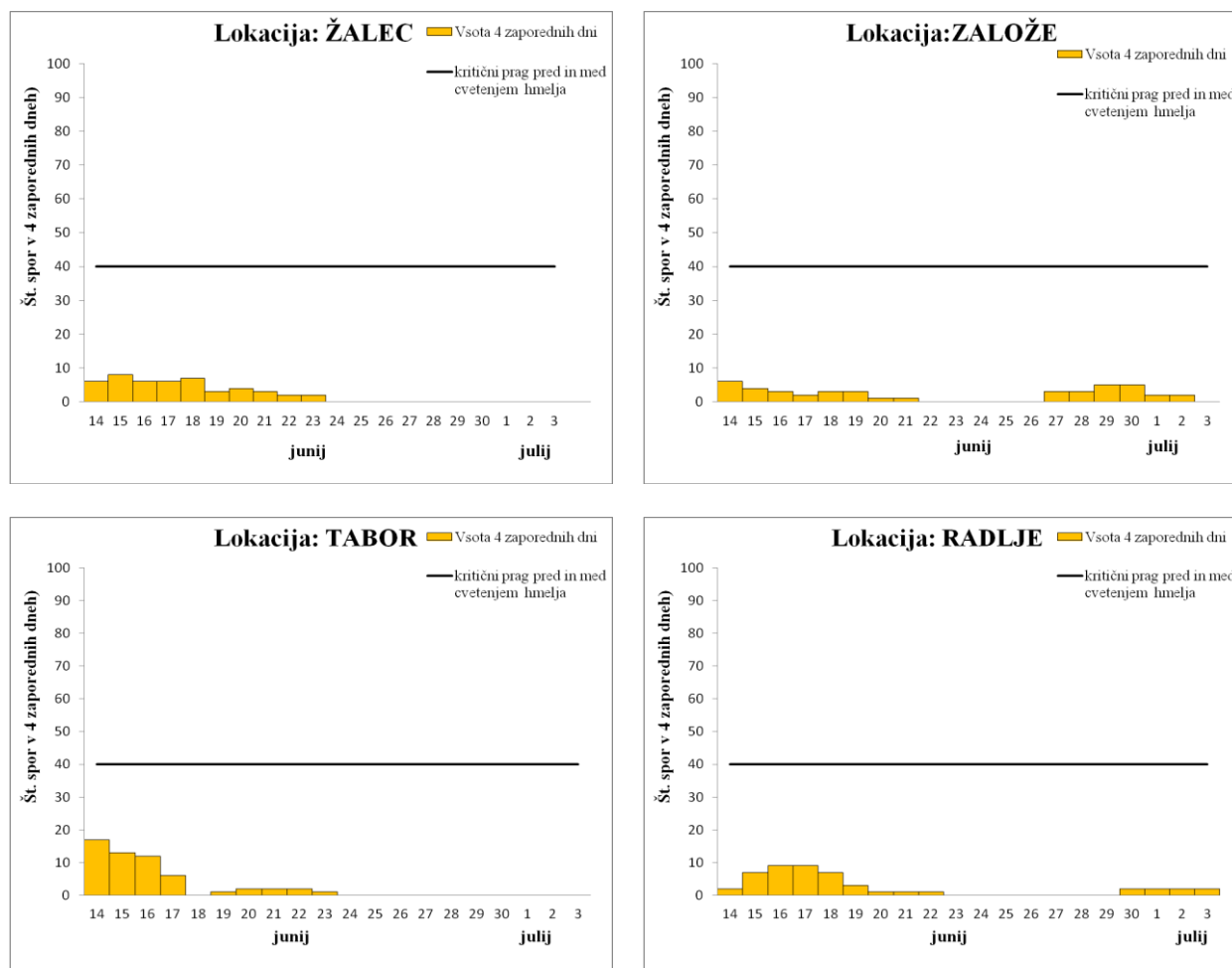
Letnik 30, št. 5

3. julij 2013

G. Leskošek, dr. M. Rak Cizej in dr. S. Radišek: **VARSTVO HMELJA**

Hmeljeva peronospora

Iz rezultatov ulova spor (glej slika 1) je razvidno, da so le te na posameznih lokacijah prisotne. Dejstvo je, da sta v letošnjem letu rast in razvoj hmelja izredno neizenačena, kljub temu pa hmelj prehaja v občutljivo razvojno fazo cvetenja. Predvsem pri mladih nasadih Savinjskega goldinga se srečujemo s polnim cvetenjem, med tem ko v nasadih Aurore cvetenja še ne zasledimo. Svetujemo vam, da pri škropljenju hmeljišč proti hmeljevi pršici v nasadih, ki cvetijo, dodajate enega od kontaktnih fungicidov v polnem odmerku. Na voljo imate pripravek Delan 700 WG, ki ga uporabite v odmerku 1,2 kg/ha, Ortiva v odmerku 1,6 l/ha ali uporabite enega od bakrovih pripravkov.

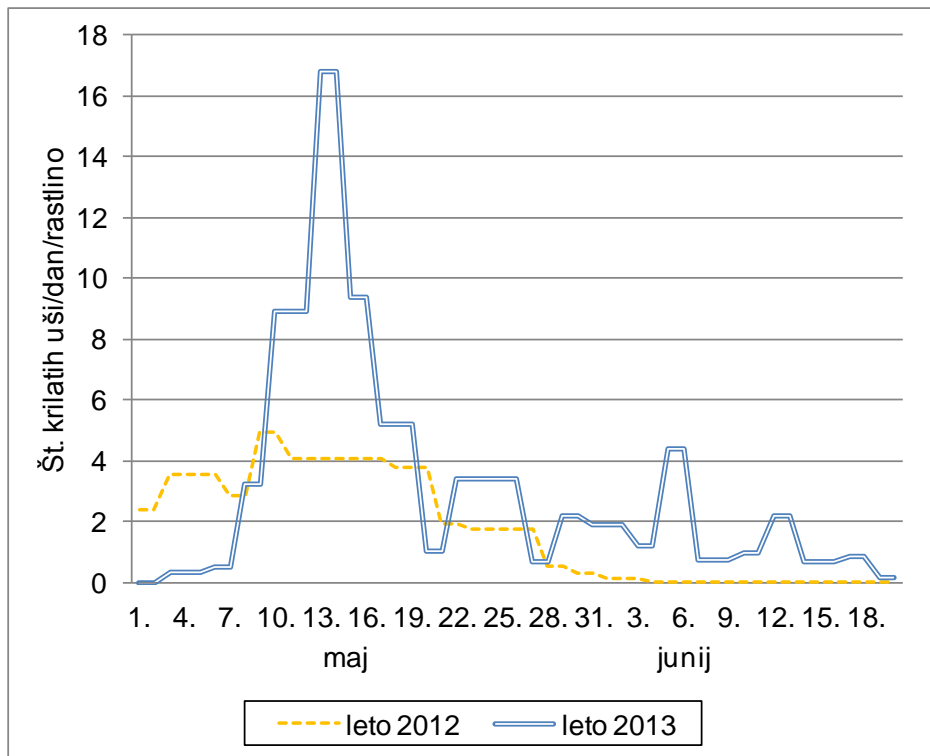

Slika 1: Ulov spor v štirih zaporednih dneh na različnih lokacijah

Hmeljeva listna uš

Prelet krilatih uši na hmelj je končan. Letos je bil relativno dolg, in sicer je trajal 50 dni, kar je posledica hladnega in deževnega obdobja v maju in začetku junija. Letos je bil prelet v primerjavi z lanskim leto malo številčnejši, čeprav intenziteta uši v nasadih v večini primerov ni predstavljala večjih težav. V glavnem ste za zatiranje hmeljeve listne uši v hmeljišč že uporabili sistemične insekticide v polnem odmerku. V kolikor to še niste storili, nemudoma uporabite sistemične insekticide, in sicer še pred nastopom hmelja v generativno fazo- to je faza cvetenja.

Opozarjamo vas, da je potrebno po uporabi sistemičnih insekticidov preverjati stanje uspešnosti delovanja le-teh, namreč mestoma v nasadih tudi po uporabi insekticidov še opažamo prisotnost uši. V primeru, da po uporabi insekticidov še vedno najdete posamezne uši na listih, se obrnite na Inštitut, na Oddelek za varstvo rastlin.

Slika 2: Primerjava preleta krilatih uši na hmelj v letih 2012 in 2013

Hmeljeva pršica

Hmeljevo pršico smo v nekaterih hmeljiščih našli v začetku druge dekade junija. Trenutno najdemo pršico v večini hmeljišč, na vseh višinah hmelja. Mestoma je njena populacija precej velika in se kljub zadnjim ohladitvam vztrajno povečuje. Potrebno je natančno pregledati hmeljišča, tako robove kot tudi v notranjosti hmeljišč, da ugotovite dejansko populacijo. Priporočamo vam, da pravočasno uporabite akaricide, še preden se pršica zaprede, da dosežete želeno učinkovitost. Na razpolago imate dva akaricida, Nissorun 10 WP in Vertimec 1,8 % EC (preglednica 1), o možnosti uporabe Milbeknock-a pa se morate predhodno posvetovati s svojim kupcem hmelja, ker ima trenutno določeno največjo količino ostankov aktivne snovi le za Evropo. Od navedenih akaricidov smete le Nissorun 10 WP uporabiti 2-krat v eni rastni sezoni na isti površini. Pri uporabi akaricidov pazite na varnostne razdalje od vodnih virov, potokov, rek, kot je navedeno v preglednici 1. Predvsem v hmeljiščih, ki so bila letos prizadeta od toče, je habitus rastlin slabši, zato je smotno v teh hmeljiščih uporabiti nižji odmerek akaricida. O nadaljnjih podrobnostih se obrnite na Inštitut, na Oddelek za varstvo rastlin.

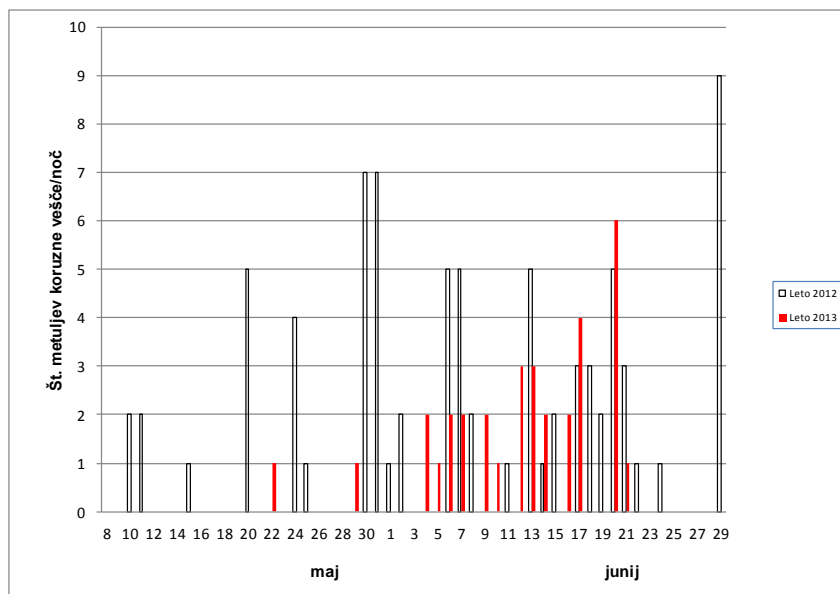
Preglednica 1: Registrirani akaricidi za zatiranje hmeljeve pršice na hmelju v letu 2013

Pripravek	Aktivna snov	Koncentracija/odmerek	Karenca (dni)	Število škropljenj v rastni dobi	Varnostni pas tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda (m)	
					Šobe klasične	Šobe Agrotop TD
Nissorun 10 WP	heksitiazoks	0,5 – 1,0 kg/ha	28	2-krat	30	20
Vertimec 1,8 % EC	abamektin	1,0 - 1,25 l/ha	28	1-krat	50	20
Milbeknock©	milbemektin	1,5 l/ha	21	2-krat	40	20

©Pred uporabo akaricida Milbeknock se predhodno dogovorite s svojim kupcem hmelja o njegovi uporabi, namreč še vedno nima znanih izvoznih toleranc za Ameriko in Japonsko.

Koruzna vešča

V začetku maja smo v Žalcu s svetlobno vabo pričeli spremljati metulje koruzne vešče. Prvega metulja smo na svetlobno vabo ulovili 22. maja. Naslednji ulovi so sledili šele v juniju, namreč v maju je bilo precej hladno obdobje, ki je oviral razvoj koruzne vešče. Od 4. do 21. junija smo skupno ulovili 31 metuljev, maksimalni ulov je bil 6 metuljev/noč (20. junij, slika 3). Dne 27. junija smo v hmeljiščih na Rojah pri Žalcu našli prve zavrtane gosenice koruzne vešče. Mestoma, predvsem v ožjem območju Žalca (Roje), ker so bile težave s koruzno veščo zaradi nepravočasnega spravila koruznice že v prejšnjih letih, smo ponovno zasledili večjo prisotnost gosenic, ki so trenutno v stadiju L1. Zato pozivamo vse hmeljarje, ki imate hmeljišča na območjih, kjer se koruzna vešča običajno množično pojavlja, da temeljito pregledate svoja hmeljišča in če najdete več izvrtin od gosenic koruzne vešče, uporabite insekticid Karate Zeon 5 SC v 0,01 % konc./maks. 0,25 l/ha. Glede na trenuten slab ulov metuljev na svetlobno vabo na ostalih območjih ne pričakujemo večjih poškodb od gosenic 1. generacije.

Slika 3: Let metuljev koruzne vešče v letu 2012, 2013

B. Čremožnik: NAMAKANJE HMEJJA

Stanje vlage v hmeljiščih je različno zaradi lokalne razporejenosti padavin in glede na predhodno namakanje. Navkljub zadnjim padavinam 26. 6. oz. 30. 6. in glede na nadaljnjo vremensko

napoved priporočamo začetek namakanja na lahkih peščenih tleh (3. julija). Na teh tleh je stanje vlage v tleh 2. julija v globini 20-40 cm padlo pod 50 % rastlinam razpoložljive količine vlage.

Na nekoliko težjih tleh in v hmeljiščih, ki so bila namakana, je bilo stanje vlage 2. julija v globini od 20 do 40 cm še zadovoljivo, saj je bilo okoli 60 % celotne količine vode, ki je na razpolago rastlinam. Glede na vremensko napoved, ki ne obeta večjih količin padavin, bo proti koncu tega tedna (5. 7.) potrebno začeti namakati tudi ta hmeljišča.

Pravočasni začetek namakanja je izredno pomemben za tiste, ki namakate hmeljišča s kapljičnimi namakalnimi sistemi.

Upoštevajte, da vsake 4,6 mm padavin odloži namakanje za 1 dan.

Prvoletnike namakajte vsak tretji dan, kot je že bilo omenjeno v predhodni napovedi (1.7.).

Napoved namakanja velja do nadaljnjega, oziroma do prvih obilnejših padavin (nad 15 mm).

Sprotne informacije o stanju vlage v tleh bodo ažurirane na spletnem naslovu www.ihps.si.

Dr. B. Čeh: **TRETJE DOGNOJEVANJE HMELJA Z DUŠIKOM**

Tretje dognojevanje hmelja priporočamo v začetku cvetenja hmelja, in sicer ciljno glede na stanje v hmeljišču. Le-to je lahko namreč letos zaradi dosedanjih vremenskih razmer zelo različno. Priporočamo, da pred dognojevanjem **prinesete vzorec tal v analizo na IHPS na vsebnost rastlinam dostopnega dušika**, da preverite stanje v vaših hmeljiščih. Analiza bo pokazala stanje do globine, do katere boste tla vzorčili. Če boste vzorčili le do globine 25 cm, ne boste dobili podatka o stanju v celotnem območju korenin, zato vzorčite tla čim globlje, najbolje do 60 cm. Sondo za vzorčenje si lahko izposodite na IHPS, Oddelku za rastline, tla in okolje.

Če analize ne boste izvedli, se priporoča odmerek 50 kg/ha N.

Za tretje dognojevanje je primerno hitro delujoče mineralno gnojilo KAN ali foliarna dušikova gnojila, če vam uporabo le-teh dovoljujejo ukrepi, v katere ste vključeni. Granulirana dušikova gnojila z dušikom v počasi sproščujočih oblikah za tretje dognojevanje hmelja niso primerna. Lahko se uporabi tudi gnojevka, glede na vsebnost hranil okvirno 26 m³/ha.

Gnojila, ki vsebujejo dušik, aplicirajte v času začetka cvetenja hmelja, kasnejše aplikacije so manj primerne, ker lahko vplivajo na preveliko vsebnost nitratov v storžkih.

Pri dognojevanju je potrebno preveriti, da listi rastlin niso mokri, saj lahko v nasprotnem primeru nastanejo na njih ožigi.

Dr. B. Čeh: **PODSEVKI**

Za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal je smotrna setev podsevkov, sploh če vsako leto ne uporabljate drugih organskih gnojil. Priporočila so zapisana v *Hmeljarskem zvezku za leto 2013* na straneh 23 in 24, poglavju *Setev podsevkov – podorin*.

M. Rak Cizej: **PREGLEDI MATIČNIH HMELJIŠČ**

Vse imetnike matičnih hmeljišč (certificiranih in standardnih) obveščamo, da bomo s pregledi nasadov pričeli po 15. juliju, kar vas bomo tudi predhodno obvestili. Radi bi vas opozorili, da ste v skladu s Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja dolžni nasade ustrezno označiti; razviden mora biti začetek in konec matičnega nasada, ki je vključen v uradni nadzor.

A. Čerenak in I. J. Košir: **PREDSTAVITEV PENTAGRAMOV AROM SLOVENSКИH SORT V PRIDELAVI**

Na IHPS smo pripravili analizo slovenskih sort v pridelavi, s ciljem ovrednotenja izražanja njihove arome. Analize so bile pripravljene na osnovi sestave eteričnih olj, določene s plinsko kromatografijo in ovrednotene v skladu z obstoječim znanjem o karakterizaciji arom doma in v tujini ter v literaturi. **Vse zainteresirane vabimo na predstavitev rezultatov v četrtek, 11. julija 2013, ob 9:00, v sejni sobi IHPS.**